

DOROBEK NAUKOWY, DYDAKTYCZNY I ORGANIZACYJNY

Wykształcenie

Magisterium: magister geografii, 20 czerwca 1988 r. na podstawie pracy pt. „Bilans wodny zlewni Suminy po wodowskaz w Nędzy”, wykonanej pod kierunkiem prof. Andrzeja T. Jankowskiego (Uniwersytet Śląski).

Doktorat: doktor nauk o Ziemi w zakresie geografii, 20 stycznia 1998 r. na podstawie rozprawy „Mała ojczyzna jako obiekt poznania geograficznego w edukacji szkolnej”, promotor: prof. UŚ dr hab. Maria Z. Pulinowa, recenzenci prof. dr hab. Anna Dylikowa (Uniwersytet Łódzki) i prof. dr hab. Floria Plit (Uniwersytet Warszawski).

Zainteresowania naukowe

Dydaktyka geografii (edukacja regionalna – „mała ojczyzna” w edukacji szkolnej, edukacja ekologiczna, egzamin maturalny);
Kształtowanie i ochrona środowiska (antropogeniczne zagrożenia obszarów przyrodniczo cennych i chronionych);
Geografia społeczna (konflikty „przyroda – człowiek”, percepcja relacji społeczność lokalna – obszary chronione, motywacje podjęcia studiów geograficznych).

Kierunki prowadzonych prac badawczych

Teoretyczne podstawy szkolnej edukacji geograficznej i ich praktyczne zastosowanie.
Społeczne aspekty funkcjonowania obszarów chronionych w Polsce.

Udział w projektach badawczych

„Koncepcja nauczania geografii w nawiązaniu do nowych kierunków myślenia w naukach o Ziemi, pedagogice i psychologii” – badania statutowe KGF WNoZ w zespole prof. dr hab. Marii Z. Pulinowej (M. Augustyniak, M. Pietras, A. Hibszer), jako wykonawca (1998-2010).

„Stan i perspektywy edukacji ekologicznej w polskich parkach narodowych w dobie jednoczącej się Europy” – badania własne w Katedrze Geografii Fizycznej, jako kierownik projektu (2003).

„Górny Śląsk. Programu edukacji regionalnej dla Górnego Śląska” (Nr dopuszczenia przez MENiS DKOS-5002-14/05), jako wykonawca – członek interdyscyplinarnego 11. osobowego zespołu autorskiego (2004-2005), współautor założeń teoretycznych programu, autor treści przyrodniczych i geograficznych programu.

„Ekologia w gimnazjum” Pakiet edukacyjny prod. Gama-Film, Katowice, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska, jako wykonawca – konsultacja merytoryczna i dydaktyczna (2006-2008), wspólnie z doc. dr A. Kalinowską z Uniwersytetu Warszawskiego.

Monografia naukowo-dydaktyczna rezerwatu przyrody „Ochojec” w Katowicach, Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska, jako wykonawca – autor dwóch rozdziałów, WFOŚ (2009).

„Społeczne koszty rozbudowy infrastruktury technicznej w województwie śląskim”, Projekt Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska, jako wykonawca – autor opracowania „Konflikty społeczne spowodowane inwestycjami infrastrukturalnymi. Studia przypadków z województwa śląskiego” (2010).

„Dobre praktyki w przyrodniczej edukacji pozaformalnej. Badania oferty zajęć przyrodniczych” SMG/KRC Poland-Media SA dla Instytutu Badań Edukacyjnych w Warszawie, EU Europejski Fundusz Społeczny, jako wykonawca (2012) – recenzja całości opracowania.

Projekt „Mam zawód – mam pracę w regionach” Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013 Priorytet IX „Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach” Działanie 9.2 „Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego, moduł projektu „E-matura”, EU Europejski Fundusz Społeczny, Kuratorium Oświaty w Katowicach, jako wykonawca (2011-2012),) – konsultacja i recenzja całości opracowania.

„Podręcznik edukacji regionalnej dla uczniów gimnazjów województwa śląskiego” – projekt Instytutu Badań Regionalnych Biblioteki Śląskiej, EU Europejski Fundusz Społeczny, jako członek zespołu naukowego (akademickiego), kierownik zespołu dydaktycznego (2012-2014), prace w toku.

Krajowy standard kompetencji zawodowych dla zawodu „edukator ekologiczny” – projekt Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego, EU Europejski Fundusz Społeczny, członek Komisji Branżowej (2013).

Granty MEN

Grant edukacyjny Ministerstwa Edukacji Narodowej nr 13.3/98 z dnia 2 listopada 1998 r. pt. „Przyroda i człowiek” – kierownik projektu, członek zespołu głównych wykonawców.

Grant edukacyjny Ministerstwa Edukacji Narodowej nr 13.9/98/II z dnia 22 lutego 1999 r. pt. „Przyroda i człowiek” – kierownik projektu, członek zespołu głównych wykonawców.

Grant edukacyjny Ministerstwa Edukacji Narodowej nr P-8 z dnia 3 sierpnia 1999 r. pt. „Przyroda” – kierownik projektu, członek zespołu głównych wykonawców.

Grant edukacyjny Ministerstwa Edukacji Narodowej nr 13.3/99 z dnia 26 sierpnia 1999 r. pt. „Przyroda” – kierownik projektu, członek zespołu głównych wykonawców.

Grant edukacyjny Ministerstwa Edukacji Narodowej nr 11.3/2000 z dnia 14 grudnia 2000 r. pt. „Przyroda” – kierownik projektu, członek zespołu głównych wykonawców.

Grant edukacyjny Ministerstwa Edukacji Narodowej nr DPDZ-WD/0742/130JG/2002 z dnia 28 października 2002 r. pt. „Nauczanie przyrody” – kierownik projektu, członek zespołu głównych wykonawców.

Publikacje

Monografie. Rozdziały w monografiach

Hibszler A., 2013. Parki narodowe w świadomości i działaniach społeczności lokalnych. Wyd. UŚ, Katowice, ss. 359.

Hibszler A., Tracz M., Hibszler B., 2012. Diagnoza motywów wyboru studiów geograficznych w Polsce - ujęcie regionalne. [w:] „Wybrane problemy akademickiej i szkolnej edukacji geograficznej”, Prace Komisji Edukacji Geograficznej PTG nr 2, s. 75-97.

Hibszler A., Tracz M., 2011. Studia geograficzne w Polsce po wprowadzeniu Deklaracji Bolońskiej. [w:] „Efekty kształcenia geograficznego na różnych poziomach edukacji”, Prace Komisji Edukacji Geograficznej PTG nr 1, s. 139-153.

Hibszler A., 2010. Geograficzna koncepcja edukacji regionalnej (wybrane zagadnienia). [w:] E. Szkurląt (red.) Teoretyczne podstawy edukacji regionalnej, Uniwersytet Łódzki, Łódź, s. 101-113.

Tracz M., Hibszler A., 2010. Nowy przedmiot przyroda a kształcenie nauczycieli – refleksje po dziesięciu latach. [w:] A. Kwatera, P. Cieśla (red.) Rola i zadania dydaktyk szczegółowych w kształceniu nauczycieli, Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN, Kraków, s. 267-275.

Hibszler A., 2009. Co o rezerwacie przyrody „Ochojec” wiedzą najmłodszy mieszkańcy Katowic, ich rodzice i dorośli znajomi? [w:] J.B. Parusel (red.) Rezerwat przyrody „Ochojec” w Katowicach. Monografia naukowo-dydaktyczna, Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska, Katowice, s. 372-377.

Hibszler A., 2009. Rezerwat przyrody „Ochojec” w kontekście konfliktu społecznego o budowę drogi. [w:] J.B. Parusel (red.) Rezerwat przyrody „Ochojec” w Katowicach. Monografia naukowo-dydaktyczna, Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska, Katowice, s. 378-386.

Hibsz A., Partyka J., 2009. Otulina parku narodowego – strefa ochronna czy strefa (potencjalnych) zagrożeń? Przykład Ojcowskiego Parku Narodowego. [w:] A. Andrzejewska (red.) Trwałość i efektywność ochrony przyrody w polskich parkach narodowych, Kampinoski Park Narodowy, Izabelin, s. 55-65.

Hibsz A., 2008. Wybrane zagadnienia szkolnictwa w Górnośląskim Związku Metropolitalnym. [w:] R. Dulias, A. Hibsz (red.) Górnośląski Związek Metropolitalny. Zarys geograficzny, Oddział Katowicki Polskiego Towarzystwa Geograficznego, Sosnowiec, s. 245-254.

Hibsz A., Petryszyn J., Runge J., 2008. Położenie, obszar i zadania Górnośląskiego Związku Metropolitalnego. [w:] R. Dulias, A. Hibsz (red.) Górnośląski Związek Metropolitalny. Zarys geograficzny, Oddział Katowicki Polskiego Towarzystwa Geograficznego, Sosnowiec, s. 9-15.

Hibsz A., 2008. Koncepcja edukacji regionalnej i ekologicznej w ujęciu prof. Marii Z. Pulinowej – Dni Ziemi w Sosnowcu. [w:] A. Hibsz (red.) Polska dydaktyka geografii. Idee – tradycje – wyzwania, Wydział Nauk o Ziemi Uniwersytetu Śląskiego, Sosnowiec, s. 51-58.

Hibsz A., 2008. W siedemdziesiątą rocznicę urodzin profesora Andrzeja T. Jankowskiego – wybitnego działacza Polskiego Towarzystwa Geograficznego. [w:] D. Absalon, A. Hibsz (red.) Geograficzne aspekty antropopresji, Oddział Katowicki Polskiego Towarzystwa Geograficznego, Sosnowiec, s. 5-14.

Hibsz B., Hibsz A., 2007. Wchodzi kominiarz – trochę teorii. Wpływ przemysłu chemicznego na degradację środowiska naturalnego. Surowce naturalne jako alternatywa dla człowieka i ratunek dla natury. [w:] A. Kalinowska (red.) Wysłannicy Gai. Poradnik dydaktyczny. Wydawnictwo „Wytwórnia Filmów Oświatowych i Programów Edukacyjnych”, Łódź, s. 67-73.

Hibsz A., Soja J., 2007. Treści geograficzne na egzaminie gimnazjalnym (część matematyczno-przyrodnicza). [w:] A. Hibsz, T. Michalski (red.) Geografia na egzaminach zewnętrznych 2002-2006 (wybrane zagadnienia), Komisja Edukacji Geograficznej PTG, Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, s. 21-36.

Kozłowska-Rajewicz A., Hibsz A., 2005. Strategie nauczania przyrody. [w:] E. Arciszewska, S. Dylak (red.) Nauczanie przyrody – wybrane zagadnienia, Centralny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli, Warszawa, s. 123-152.

Dulias R. Hibszer A., 2004. Województwo śląskie. Przyroda, gospodarka, dziedzictwo kulturowe. Wydawnictwo Kubajak, Krzeszowice, ss. 224.

Hibszer A., 2004. Koncepcja poznawania „małej ojczyzny” (najbliższej okolicy i własnego regionu) w szkolnej edukacji geograficznej. [w:] T. Michalski (red.) Region i edukacja regionalna – zarys problematyki, Wyd. „Bernardinum”, Pelplin, s. 8-20.

Hibszer A., 2002. Rola zajęć terenowych w nauczaniu przyrody. [w:] Przyroda - scenariusze zajęć lekcyjnych dla klas IV-VI szkoły podstawowej, tom 5, WNoZ UŚ, Sosnowiec, s. 11-18.

Hibszer A., 2002. Rola zajęć laboratoryjnych na lekcjach przyrody. [w:] Przyroda - scenariusze zajęć lekcyjnych dla klas IV-VI szkoły podstawowej, tom 6, WNoZ UŚ, Sosnowiec, s. 9-13.

Hibszer A., 2001. Aktywne metody kształcenia zalecane w edukacji regionalnej. Zajęcia terenowe w edukacji regionalnej. [w:] J. Angiel (red.) Edukacja regionalna. Poradnik dla nauczyciela. Centralny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli, Warszawa, s. 63-72.

Artykuły naukowe

Hibszer A., 2012. Korzyści z sąsiedztwa parku narodowego w opinii lokalnych społeczności. Acta Geographica Silesiana, 12, Uniwersytet Śląski, WNoZ, Sosnowiec, s. 13-25.

Hibszer A., 2012. Parki narodowe w opinii mieszkańców gmin parkowych. Acta Geographica Silesiana, 2, nr specjalny, Wybrane zagadnienia geografii fizycznej, Uniwersytet Śląski, WNoZ UŚ, s. 27-34.

Hibszer A., Hibszer B., 2012. Formy ochrony przyrody na terenie Katowic w świadomości uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Kształtowanie środowiska geograficznego i ochrona przyrody na obszarach uprzemysłowionych i zurbanizowanych, 44, Uniwersytet Śląski, WBiOŚ, WNoZ, Katowice – Sosnowiec, s. 41-49.

Hibszer A., 2011. Perceiving geography as a school subject by pupils of lower secondary school (in the cities of Silesian Voivodeship). Prace i Studia Geograficzne UW, t. 48, Prace Instytutu Geografii UJK, t. 18, s. 97-109.

Hibsz A., 2010. Konflikty społeczne spowodowane inwestycjami transportu drogowego w województwie śląskim – wybrane przykłady. Kształtowanie środowiska geograficznego i ochrona przyrody na obszarach uprzemysłowionych i zurbanizowanych, 42, Uniwersytet Śląski, WBiOŚ, WNoZ UŚ, Katowice – Sosnowiec, s. 32-41.

Hibsz A., Hibsz B., 2010. Rezerwat przyrody „Ochojec” w świadomości najmłodszych mieszkańców Katowic. Kształtowanie środowiska geograficznego i ochrona przyrody na obszarach uprzemysłowionych i zurbanizowanych, 41, Uniwersytet Śląski, WBiOŚ, WNoZ, Katowice – Sosnowiec, s. 32-40.

Hibsz A., Markowski M., 2010. Czy możliwe jest ograniczenie presji urbanizacyjnej – głównego zagrożenia antropogenicznego Kampinoskiego Parku Narodowego? Prądnik. Prace i Materiały Muzeum im. Prof. Władysława Szafera, t. 20, Granice ingerencji człowieka na obszarach chronionych. Zasady i modele gospodarowania. Ojcowski Park Narodowy, s. 211-224.

Hibsz A., 2010. Refleksje z doświadczeń w kształceniu nauczycieli geografii i przyrody na Wydziale Nauk o Ziemi Uniwersytetu Śląskiego. [w:] S. Juszczyk, D. Morańska (red.) Historia, instytucjonalizacja i perspektywy kształcenia nauczycieli na Śląsku, Katedra Pedagogiki Wczesnoszkolnej i Pedagogiki Mediów Uniwersytetu Śląskiego, Katowice, s. 84-88.

Hibsz A., Powalka A., Rechlłowicz M., 2009. Motywy wyboru studiów geograficznych i geologicznych na Wydziale Nauk o Ziemi Uniwersytetu Śląskiego w świetle badań ankietowych. Acta Geographica Silesiana, 6, Uniwersytet Śląski, WNoZ, Sosnowiec, s. 15-22.

Hibsz A., Tracz M., 2009. Training and additional schooling of the science teachers in Poland after changes in educational system. [w:] V. Lamanauskas (red.) Development of science and technology education in Central and Eastern Europe, International Organization for Science and Technology Education (IOSTE), Siauliai University, Siauliai, s. 61-66.

Hibsz A., 2008. Konflikty „człowiek – przyroda” w polskich parkach narodowych (zarys problemu). Geografia. Studia et dissertationes, Uniwersytet Śląski, Katowice, s. 29-46.

Hibsz A., 2008. Komunikacja społeczna jako sposób przezwycięzania konfliktów społecznych w parkach narodowych (wybrane przykłady). Prace Komisji Krajobrazu Kulturowego PTG nr 10, Sosnowiec, s. 579-591.

Hibszer A., 2008. Od konfliktów do współpracy – wybrane aspekty przewycięzania konfliktów społecznych w polskich parkach narodowych. Dokumentacja Geograficzna nr 37, Wyd. IGiPZ PAN, PTG, Warszawa, s. 179-186.

Hibszer A., 2006. Granice jako przedmiot konfliktów w parkach narodowych. [w:] Granice w krajobrazach kulturowych. Prace Komisji Krajobrazu Kulturowego PTG t. 5, Wyd. Komisja Krajobrazu Kulturowego PTG, s. 183-194.

Hibszer A., Kruczek S., Kucharczyk A., Partyka J., Żółciak J., 2005. Konflikty człowiek – przyroda na obszarach prawnie chronionych w Polsce. [w:] A. Hibszer, J. Partyka (red.) Konflikty człowiek – przyroda na obszarach prawnie chronionych w Polsce. Oddział Katowicki PTG, Ojcowski Park Narodowy, s. 29-67.

Hibszer A., 2004. Aktualne konflikty człowiek-przyroda w karpackich parkach narodowych. [w:] U. Myga-Piątek (red.) Przemiany krajobrazu kulturowego Karpat – wybrane aspekty, Prace Komisji Krajobrazu Kulturowego PTG t. 3, Wyd. Komisja Krajobrazu Kulturowego PTG, Oddział Katowicki PTG, Sosnowiec, s. 193-209.

Hibszer A., 2004. Empiryczny wymiar edukacji przyrodniczej na przykładzie Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej. [w:] J. Partyka (red.) Zróżnicowanie i przemiany środowiska przyrodniczo – kulturowego Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej, t. 2 Kultura, Wyd. Ojcowski Park Narodowy, Ojców, s. 351-356.

Hibszer A., 2004. Kształcenie i doksztalcanie nauczycieli geografii w Uniwersytecie Śląskim. [w:] W. Osuch, D. Piróg (red.) Kształcenie i doksztalcanie nauczycieli geografii w Polsce i w krajach Unii Europejskiej w drodze do jednoczącej się Europy, Wydawnictwo Naukowe Akademii Pedagogicznej, Kraków, s. 14-23.

Hibszer A., 2003. Euroregiony w programach i podręcznikach geografii na poziomie gimnazjalnym. [w:] J. Runge (red.) Granice. Obszary przygraniczne. Euroregiony, Prace naukowe UŚ nr 2154, Katowice, s. 288-293.

Hibszer A., 2003. „Euroregiony” w programach i podręcznikach geografii do gimnazjów i liceów. [w:] M. Śmigielska, J. Słodczyk (red.) Edukacja geograficzno-przyrodnicza w dobie globalizacji i integracji europejskiej. PTG Oddział Opolski, Uniwersytet Opolski, Opole, s. 33-38.

Hibsz A., 2003. Wikliniarstwo w gminie Babice (Dolina Górnej Wisły) – przyczynek do zmian w zagospodarowaniu doliny. [w:] U. Myga-Piątek (red.) Woda w przestrzeni przyrodniczej i kulturowej. Prace Komisji Krajobrazu Kulturowego PTG t. 2, Wyd. Komisja Krajobrazu Kulturowego PTG, Oddział Katowicki PTG, Sosnowiec, s. 87-95.

Hibsz A., 2003. Olimpiada geograficzna i nautologiczna – szansa dla ucznia, wyzwanie dla nauczyciela. [w:] XI Forum Dyskusyjne. Nauczanie geografii w szkole ponadgimnazjalnej, Oddział Katowicki PTG, Sosnowiec, s. 35-42.

Hibsz A., Hibsz B., 2002. Wapienniki jako element krajobrazu kulturowego Mikołowa. [w:] A.T. Jankowski, U. Myga-Piątek, G. Jankowski (red.) Problemy ochrony i kształtowania krajobrazu Górnego Śląska, WNoZ UŚ, Komisja Krajobrazu Kulturowego PTG, Sosnowiec, s. 83-86.

Hibsz A., 2000. Program studiów podyplomowych „Przyroda i człowiek” na Uniwersytecie Śląskim. [w:] Z. Ziolo (red.) Znaczenie geografii w systemie edukacyjnym, Problemy Studiów Nauczycielskich, Zeszyt nr 25, Wydawnictwo Naukowe Akademii Pedagogicznej, Kraków, s. 91-96.

Hibsz A., 1998. Geografia Europy w programach nauczania i projekcie podstaw programowych reformowanej szkoły. Uniwersytet Ostrawski, Ostrawa, s. 152-161.

Absalon D., Dziadek S., Hibsz A., Jankowski A.T., Pełka-Gościński J., 1998. Przeobrażenia środowiska przyrodniczego ziemi rybnickiej i raciborskiej (ze szczególnym uwzględnieniem parku krajobrazowego „Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich”). [w:] 47 Zjazd PTG „Geografia w kształtowaniu i ochronie środowiska oraz transformacji gospodarczej regionu górnośląskiego”, cz. III Przewodnik Sesji Terenowych, Sosnowiec, s. 65-86.

Hibsz A., 1997. „Mała ojczyzna” – pojęcie i problematyka w nauczaniu geografii. Materiały konferencji „Śląsk jako region pogranicza językowo-kulturowego w edukacji”, UŚ, Czeski Cieszyn, s. 48-63.

Hibsz A., 1996. Kształcenie i wychowanie regionalne w programie geograficznych studiów nauczycielskich. [w:] J. Jarowiecki, S. Piskorz (red.) „Różne drogi kształcenia i dokształcania nauczycieli geografii”, WSP, Kraków, s. 43-52.

Hibsz A., 1996. „Mała ojczyzna” w nauczaniu geografii, Czasopismo Geograficzne, nr 1, s. 93-106.

Hibszer A., Pełka-Gościński J., 1995. Ochrona przyrody w Estonii – historia i współczesność. [w:] Kształtowanie środowiska geograficznego i ochrona przyrody na obszarach uprzemysłowionych i zurbanizowanych, 16, Uniwersytet Śląski, WBiOŚ, WNoZ, Katowice – Sosnowiec, s. 51-58.

Dulias R., Hibszer A., 1994. Anthropogenic relief forming process in the Katowice province (Poland). The European Geographer, Lisbon, 7-8, 1993-1994, s. 81-89.

Hibszer A., 1994. The necessity of environmental education associated with anthropogenic impact on people's health in Katowice province (some aspects). The European Geographer, Lisbon, 7-8, 1993-1994, s. 92-95.

Absalon D., Hibszer A., Oleś W., 1993. Wybrane zagrożenia środowiska geograficznego na obszarze województwa katowickiego. [w:] Aktualne problemy ekologiczne regionu górnośląskiego. WNoZ UŚ, Sosnowiec, s. 96-110.

Hibszer A., 1993. Zmienność elementów struktury zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego w centralnej części województwa katowickiego w latach 1980-1987. Geographia. Studia et dissertationes, t. 18, Prace Naukowe UŚ nr 1400, s. 63-73.

Hibszer A., Witala I., 1993. Wstępne wyniki badań świadomości ekologicznej i regionalnej uczniów wybranych miast województwa katowickiego. [w:] Aktualne problemy ekologiczne regionu górnośląskiego, WNoZ UŚ, Sosnowiec, s. 42-46.

Hibszer A., Witala I., 1993: Świadomość ekologiczna uczniów szkół podstawowych i średnich wybranych miast województwa katowickiego. [w:] V Krir, J. Prasek, A. Jankowski (red.) Zmeny geografickeho prostredi v pohranicnich oblastech ostravskeha a hornoslezskeho regionu, Ostrava, s. 39-46.

Absalon D., Hibszer A., Oleś W., 1992. Wybrane zagrożenia środowiska naturalnego na obszarze województwa katowickiego – wyjazd terenowy, [w:] Seminarium ekologiczne pt. „Aktualne problemy ekologiczne regionu górnośląskiego w edukacji szkolnej dzieci i młodzieży”, Rogoźnik 24-27 wrzesień 1992, WNoZ UŚ, s. 71-85.

Pełka J., Hibszer A., Dulias R., 1992. Degradacja lasów w Europie (wybrane przykłady). [w:] Kształtowanie środowiska geograficznego i ochrona przyrody na obszarach uprzemysłowionych i zurbanizowanych, 7, Uniwersytet Śląski, WBiOŚ, WNoZ, Katowice – Sosnowiec, s. 9-15.

Hibszer A., 1992. Forest degradation in the Katowice province as a result of industrial impact. *The European Geographer*, 5/6, Lisbon, s. 104-113.

Hibszer A., 1991. Ocena zmienności czasoprzestrzennej stanu sanitarnego powietrza atmosferycznego w centralnej części województwa katowickiego w latach 1980-1987. [w:] „Człowiek i jego środowisko w górnośląsko-ostrowskim regionie przemysłowym” Materiały sympozjum polsko-czeskiego, WNoZ UŚ, Sosnowiec, s. 33-37.

Hibszer A., Morawiecka I., 1990. The anthropogenic transformation in natural environment of central part of Katowice province (Poland), *The European Geographer – magazine of the European Geography Association – EGEA*, Lisbon, s. 3-6.

Redakcja naukowa publikacji zwartych

Hibszer A. (red.), 2008. Polska dydaktyka geografii. Idee – tradycje – wyzwania. Wydział Nauk o Ziemi Uniwersytetu Śląskiego, Sosnowiec, ss. 296.

Absalon D., Hibszer A. (red.), 2008. Geograficzne aspekty antropopresji. Oddział Katowicki Polskiego Towarzystwa Geograficznego, Sosnowiec, ss. 128.

Dulias R., Hibszer A. (red.), 2008. Górnośląski Związek Metropolitalny. Zarys geograficzny. Oddział Katowicki Polskiego Towarzystwa Geograficznego, Sosnowiec, ss. 304.

Hibszer A., Partyka J. (red.), 2005. Między ochroną przyrody a gospodarką, bliżej ochrony. Konflikty człowiek – przyroda w obszarach prawnie chronionych w Polsce. Oddział Katowicki PTG, Ojcowski Park Narodowy, ss. 224.

Hibszer A., Partyka J. (red.), 2005. Konflikty człowiek – przyroda na obszarach prawnie chronionych w Polsce. Oddział Katowicki PTG, Ojcowski Park Narodowy, ss. 70.

Publikacje dydaktyczne

PROGRAMY I PODRĘCZNIKI SZKOLNE DOPUSZCZONE DO UŻYTKU SZKOLNEGO

Dobosik B., Hibszer A., Soja J., 2010. Puls Ziemi. Podręcznik do geografii dla klasy drugiej gimnazjum. Nowa Era, Warszawa, ss. 228, (nr w wykazie MEN: 5/2/2010).

Dobosik B., Hibszer A., Mróz H., Soja J., 2007. Rozumieć świat. Podręcznik geografii dla klasy I gimnazjum. Nowa Era, Warszawa (nr w wykazie MEN DKOS- 1/07, nie ukazał się w wersji książkowej).

Dobosik B., Hibszer A., Mróz H., Soja J., 2006. Rozumieć świat. Program nauczania geografii w gimnazjum. Nowa Era, Warszawa (nr w wykazie MEN DKOS-5002-8/06, nie ukazał się w wersji książkowej, w wersji elektronicznej na stronie www Wyd. Nowa Era).

Adamczyk K., Bieniusa H., Cieślar I., Grajewska-Wróbel J., Hibszer A., Kopsztejn M., Nocoń, H., Pytlik J., Sosna B., Staniczek Ł., Wąsowicz J., 2005. Górny Śląsk. Program edukacji regionalnej dla wszystkich etapów kształcenia. Związek Górnośląski, Katowice – Opole – Cieszyn, ss. 103, (nr w wykazie MENiS DKOS-5002-14/05).

Banduch M., Hibszer A., Pulinowa M. Z., Sławek K., Soja J., 1997. Program edukacji regionalnej w kształceniu geograficznym na poziomie szkoły podstawowej i średniej. Kuratorium Oświaty w Katowicach, ss. 24.

Dulias R. Hibszer A., 1996. Geografia województwa katowickiego. Wyd. M. Rożak, Gdańsk, ss. 103, (II wydanie 1997).

Angiel J., Hibszer A., Augustyniak M., 1993. Geografia Polski. Ćwiczenia i zadania. Kl. VIII, Semestr 1, Wydawnictwo „Koris”, Warszawa, ss. 64.

SKRYPTY DLA STUDENTÓW, NAUCZYCIELI I UCZNIÓW

Dobosik B., Hibszer A., Mirski J., 2006. Matura od 2005 roku. Geografia. Videograf II, Katowice, ss. 96.

Dobosik B., Hibszer A., Soja J., 2002. Tablice geograficzne dla gimnazjum i szkół ponadgimnazjalnych. Videograf II, Katowice, ss. 184.

Dobosik B., Hibszer A., Soja J., 2002. Tablice geograficzne dla gimnazjum i szkół ponadgimnazjalnych. Rozszerzone o dane z województwa śląskiego. Videograf II, Katowice, ss. 208.

Hibszer A., Mirski J. Dobosik B., 2002. Geografia. Zestawy zadań przygotowujących do matury i egzaminów na studia. Videograf II, Katowice, ss. 94.

Angiel J., Ciesielska Z., Ciszewska H., Hibszer A., Kafel K., Lenart W., Ryszkiewicz M., Sielatycki M., Webster K., Wojciechowski T., 1996. Rozwój zrównoważony w edukacji szkolnej. Jak nauczać zgodnie z ideami Szczytu Ziemi. Poradnik dla nauczycieli pod red. W. Lenarta i K. Kafla, WSiP, Warszawa, ss. 112.

REDAKCJA SKRYPTÓW DLA NAUCZYCIELI I STUDENTÓW

Hibszer A., Michalski T. (red.), 2007. Geografia na egzaminach zewnętrznych 2002-2006 (wybrane zagadnienia). Komisja EG PTG, Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, ss. 128.

Dobosik B., Hibszer A., Partyka J. (red.), 2004. W krainie białych skał. Zadania dydaktyczne i scenariusze zajęć terenowych dla nauczycieli prowadzących edukację przyrodniczą w Złotym Potoku i Ojcowie. Komisja Edukacji Geograficznej PTG, Ojcowski Park Narodowy, Ojców, ss. 148.

Hibszer A. (red.), 2003. XI Forum Dyskusyjne. Nauczanie geografii w szkole ponadgimnazjalnej. Oddział Katowicki PTG, Sosnowiec, ss. 48.

Hibszer A., Myga-Piątek U., Rzętała M. (red.), 2002. Przyroda - scenariusze zajęć lekcyjnych dla klas IV-VI szkoły podstawowej. Tom 5, WNoZ UŚ, Sosnowiec, ss. 398.

Hibszer A., Rzętała M. (red.), 2002. Przyroda – scenariusze zajęć lekcyjnych dla klas IV-VI szkoły podstawowej. Tom 6, WNoZ UŚ, Sosnowiec, ss. 205.

Hibszer A., 2001. Aktywne metody kształcenia zalecane w edukacji regionalnej. Zajęcia terenowe w edukacji regionalnej. [w:] J. Angiel (red.) Edukacja regionalna. Poradnik dla nauczyciela, Centralny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli, Warszawa, s. 63-72.

Hibszer A., Rzętała M., Soja J. (red.), 2001. Przyroda – scenariusze zajęć lekcyjnych dla klas IV-VI szkoły podstawowej. Tom 3, WNoZ UŚ, Sosnowiec, ss. 404.

Hibszer A., Rzętała M. (red.), 2001. Przyroda – scenariusze zajęć lekcyjnych dla klas IV-VI szkoły podstawowej. Tom 4, WNoZ UŚ, Sosnowiec, ss. 466.

Hibszer A., Kardas K., Rzętała M. (red.), 2000. Przyroda – scenariusze zajęć lekcyjnych dla klas IV-VI szkoły podstawowej. Tom 2, WNoZ UŚ, Sosnowiec, ss. 404.

Hibszer A., Myga-Piątek U., Rzętała M. (red.), 1999. Przyroda – scenariusze zajęć lekcyjnych dla klas IV-VI szkoły podstawowej. WNoZ UŚ, Sosnowiec, ss. 434.

SCENARIUSZE ZAJĘĆ DLA NAUCZYCIELI I STUDENTÓW

Hibszer A., Soja J., 2004. Krajobraz Doliny Ojcowskiej – scenariusz zajęć terenowych w Ojcowskim Parku Narodowym. [w:] B. Dobosik, A. Hibszer, J. Partyka (red.) W krainie białych skał. Zadania dydaktyczne i scenariusze zajęć terenowych dla nauczycieli prowadzących edukację przyrodniczą w Złotym Potoku i Ojcowie. Wyd. Komisja Edukacji Geograficznej PTG, Ojcowski Park Narodowy, Ojców, s. 113-124.

Hibszer A., Soja J., 2002: Poznajemy okolice szkoły (scenariusz zajęć terenowych w Sosnowcu). [w:] Przyroda – scenariusze zajęć lekcyjnych dla klas IV-VI szkoły podstawowej, tom 5, WNoZ UŚ, Sosnowiec, s. 21-27.

Hibszer A., Soja J., 2002. W krasowej dolinie Prądnika (scenariusz zajęć terenowych w Ojcowie). [w:] Przyroda – scenariusze zajęć lekcyjnych dla klas IV-VI szkoły podstawowej, tom 5, WNoZ UŚ, Sosnowiec, s. 37-45.

Polańska E., Hibszer A., 2000. Standardy wymagań egzaminacyjnych a nauczanie przyrody. [w:] Edukacja przyrodnicza w szkole podstawowej. Zeszyt Specjalny. Nauczanie przyrody a standardy wymagań egzaminacyjnych, Uniwersytet Wrocławski, Centrum Edukacji Nauczycielskiej. Wrocław, s. 97-105.

Hibszer A., 1996. Człowiek architektem krajobrazu. [w:] M.Z. Pulinowa (red.) Człowiek bliżej Ziemi, WSiP, Warszawa, s. 179 - 188.

Hibszer A., Pełka J., 1994. Ocena zmian stanu sanitarnego powietrza atmosferycznego. [w:] A. Dominik (red.) Przewodnik do ćwiczeń z ochrony i kształtowania środowiska. Skrypty uczelniane. Akademia Ekonomiczna im. K. Adamieckiego, Katowice, s. 25-42.

Hibszer A., Soja J., 1992. Problem odpadów w środowisku lokalnym. [w:] I Doroczna Konferencja Metodyczna dla Nauczycieli „Edukacja środowiskowa w szkole. Problemy środowiska lokalnego”, Jadwisin 22-24 października 1992, KCCE NFOŚ, s. 45-46d.

Hibszer A., 1991. Zajęcia terenowe oceniające stan środowiska – scenariusz zajęć dla szkoły średniej. [w:] Materiały z konferencji metodycznej dla nauczycieli „Program edukacji ekologicznej NFOŚ-WWF UK”, s. 4-6.

Hibszer A., 1990. Wizyta w Będzinie – ścieżka krajoznawcza. Biuletyn Pedagogiczny, 4 (138), Katowice, s. 6-15.

Hibszer A., 1989. Wycieczka na trasie: Katowice – Chorzów – Bytom – Tarnowskie Góry. Materiały XXII Ogólnopolskiego Zjazdu Studenckich Kół Naukowych Geografów, Sosnowiec, s. 41-43.

Notatki, sprawozdania, recenzje

Hibszer A., 2008. Maria Z. Pulinowa jako dydaktyk geografii. W 70. rocznicę urodzin kierownik Zakładu Dydaktyki Geografii UŚ. Geografia w Szkole, nr 4, s. 5-11.

Hibszer A., 2008. Blisko Ziemi i drugiego człowieka. XV Sosnowieckie Forum Nauczycieli Przyrody i Geografii oraz Jubileusz 70. urodzin prof. dr hab. Marii Z. Pulinowej. Gazeta Uniwersytecka, UŚ Katowice, s. 24-25.

Hibszer A., 2008. Oddział Katowicki Polskiego Towarzystwa Geograficznego. Czasopismo Geograficzne, t. 79 (1-2), Wrocław, s. 77-83.

Piotrowska I., Hibszer A., 2008. Komisja Edukacji Geograficznej (Dydaktyki Geografii) Polskiego Towarzystwa Geograficznego. Czasopismo Geograficzne, t. 79 (1-2), Wrocław, s. 175-183.

Hibszler A., 2005. Człowiek w środowisku przyrodniczym. Relacje. Konflikty. Współdziałanie. Wyzwania. VI Ogólnopolskie Forum Nauczycieli Przedmiotów Przyrodniczych. Edukacja Przyrodnicza w Szkole Podstawowej. Centrum Edukacji Nauczycielskiej Uniwersytetu Wrocławskiego, 3-4, s. 9-14.

Hibszler A., 2005. VI Ogólnopolskie Forum Nauczycieli Przedmiotów Przyrodniczych w Sosnowcu. Gazeta Uniwersytecka, UŚ Katowice, 3 (133), s. 14-16.

Hibszler A., 1998: Regionalizm w programach nauczania geografii. [w:] 47 Zjazd PTG „Geografia w kształtowaniu i ochronie środowiska oraz transformacji gospodarczej regionu górnośląskiego, cz. II Referaty komunikaty postery, Sosnowiec, s. 202-203.

Hibszler A., 1997. O potrzebie edukacji regionalnej w kształceniu geograficznym. [w:] Materiały z konwersatorium „Miejsce geografii w reformowanym systemie edukacji”, Oddział Edukacji Geograficznej PTG, Kraków, s. 69-71.

Górska J., Hibszler A., Kardas K., Lubelska M., Pordes-Wasilewska M., Tracz M., 1997. Podstawa programowa edukacji geograficznej (założenia psychologiczne i pedagogiczne). [w:] Materiały 46 Ogólnopolskiego Zjazdu PTG, Rynia, s. 285-287.

Hibszler A., 1996. Z działalności Komisji Dydaktyki Geografii Polskiego Towarzystwa Geograficznego, Czasopismo Geograficzne, nr 2, s. 272-273.

Hibszler A., 1996. Edukacja środowiskowa w terenie – wnioski z konferencji w Ojcowie. Geografia w Szkole, nr 3, s. 179 - 180.

Hibszler A., 1996. IV Forum Geografów. Geografia w Szkole, nr 4, s. 250-251.

Hibszler A., 1996. Forum Geografów. Gazeta Uniwersytecka, UŚ Katowice, nr 35, s. 5.

Krzyśko M., Augustyniak M., Hibszler A., 1993. Environmental education in Denmark. [w:] 4-th Danish-Polish School of Environmental Protection September/October 1992, Denmark, Aarhus – Warszawa – Katowice, s. 45-48.

Hibszler A., 1993. (recenzja) E. Szkurłat. Geografia. Sąsiedzi Polski. Zeszyt ćwiczeń cz. 2, Wyd. „Nat”, 1992, Łódź, Geografia w Szkole, nr 5, s. 315.

Hibszer A., 1992. (recenzja) J. Soczewka, T. Wojciechowski. Metodyka wdrażania uczniów do racjonalnego użytkowania paliw i energii, wyd. 1, WSiP, 1990, Warszawa, Geografia w Szkole, nr 2, s. 122-123.

Hibszer A., Runge J., 1992. Działalność Studenckiego Koła Naukowego Geografów UŚ w latach 1974-1989. [w:] Sprawozdanie z działalności SKNG UŚ, nr 4, Sosnowiec, s. 4-7.

Hibszer A., 1992. My impression after visit in Denmark, Cefes News Letters, nr 4, s. 8-9.

Augustyniak M., Hibszer A., 1991. Sprawozdanie z prac w grupie IV na konferencji metodycznej w Jadwisinie, Materiały z konferencji metodycznej dla nauczycieli „Program edukacji ekologicznej NFOŚ-WWF UK”, s. 1-3.

Hibszer A., Morawiecka I., 1991. II Kongres Europejskiego Stowarzyszenia Studentów i Młodych Geografów, Czasopismo Geograficzne, nr 4, s. 388-389.

Strony internetowe

Hibszer A., 2008. Przemysł. www.przyroda.katowice.pl

Hibszer A., 2008. Przeobrażenia restrukturyzacyjne w przemyśle. www.przyroda.katowice.pl

Hibszer A., 2008. Transpo

Staż zagraniczne

Dania, Uniwersytet w Aarhus – w ramach programu TEMPUS, 1993;

Wielka Brytania, ośrodki Field Studies Council (FSC), udział w Kursie Doskonalenia Zawodowego Nauczycieli „Badania terenowe w edukacji środowiskowej”, 1993;

Wielka Brytania, ośrodki Field Studies Council (FSC), udział w programie Krajowego Centrum Edukacji Ekologicznej NFOŚ oraz Field Studies Council „Edukacja ekologiczna w programach kształcenia i doskonalenia nauczycieli”, 1994.

Konferencje

(w wykazie podano tylko czynny udział tzn. z referatem lub posterem)

Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Między tradycją a współczesnością – koncepcje edukacji geograficznej”, Gdańsk 28-29.11.2012, org. Komisja Edukacji Geograficznej PTG, Pracownia Dydaktyki Geografii Uniwersytetu Gdańskiego, referat (współautor M. Tracz): „Motywy wyboru nauczycielskich studiów geograficznych – uwarunkowania i typologia motywów”.

XIII Ogólnopolskie warsztaty z geografii społeczno-ekonomicznej, Cieszyn 27-29.06.2012, org. Katedra Geografii Ekonomicznej, referat „Parki narodowe w świadomości społeczności lokalnych. Założenia metodologiczne”.

Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Aktualne wyzwania akademickiego kształcenia geografów a edukacja szkolna”, Toruń 16-17.11.2011, org. Komisja Edukacji Geograficznej PTG, Pracownia Dydaktyki WBiNZ Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, referat (współautor M. Tracz): „Regionalne zróżnicowanie motywów podjęcia studiów geograficznych w Polsce”.

Międzynarodowa konferencja naukowa „Transformacja systemowa w edukacji geograficznej”, Kielce 18-19.11.2010, org. Instytut Geografii Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego Jana Kochanowskiego w Kielcach, Zakład Dydaktyki Geografii i Krajoznawstwa Instytutu Geografii Społeczno-Ekonomicznej i Gospodarki Przestrzennej Wydziału Geografii i Studiów Regionalnych Uniwersytetu Warszawskiego, Katedra Geologii i Geoekologii Państwowego Uniwersytetu Pedagogicznego im A.I. Herzena w Sankt Petersburgu, referat: „Postrzeganie geografii jako przedmiotu szkolnego przez gimnazjalistów (wyniki badań ankietowych w szkołach ćwiczeń Uniwersytetu Śląskiego 2009-2010)”.

Konferencja naukowa „Granice ingerencji człowieka na obszarach chronionych. Zasady i modele gospodarowania, Ojców 17-19.06.2010, org. Ojcowski Park Narodowy, referat: (współautor M. Markowski) „Czy możliwe jest wyznaczenie granic presji urbanizacyjnej – głównego zagrożenia antropogenicznego Kampinoskiego Parku Narodowego?”.

Konferencja naukowa „Rola i zadania dydaktyk szczegółowych w kształceniu nauczycieli”, Kraków 10-11.12.2009, org. Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN, referat (współautor M. Tracz): „Nowy przedmiot przyroda a kształcenie nauczycieli – refleksje po dziesięciu latach”.

Ogólnopolska Konferencja Naukowa z okazji 50-lecia utworzenia Kampinoskiego Parku Narodowego „Trwałość i efektywność ochrony przyrody w polskich parkach narodowych”, Izabelin 24-26.09.2009, org. Kampinoski Park Narodowy, Wyższa Szkoła

Ekologii i Zarządzania w Warszawie, Wojskowa Akademia Techniczna, referat (współautor J. Partyka): „Otulina parku narodowego – strefa ochronna czy strefa (potencjalnych) zagrożeń? Przykład Ojcowskiego Parku Narodowego”.

VII Międzynarodowa Konferencja IOSTE „Development of science and technology education in Central and Eastern Europe”, Siauliai 14-18.06.2009, referat (współautor M. Tracz): „Training and additional schooling of the science teachers in Poland after changes in educational system”.

Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Historia, instytucjonalizacja i perspektywy kształcenia nauczycieli na Śląsku”, Katowice 20.03.2009, org. Wydział Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu Śląskiego, Śląski Kurator Oświaty, Fundacja dla Śląska, referat: „Refleksje z doświadczeń w kształceniu nauczycieli geografii i przyrody na Wydziale Nauk o Ziemi Uniwersytetu Śląskiego”.

XVI Seminarium Sacrum i przyroda pt. „Elementy chrześcijańskie w edukacji ekologicznej”, Ojców 11-12.10.2008, org. Ojcowski Park Narodowy, referat: „Obiekty sakralne Ojcowskiego Parku Narodowego w świadomości jego mieszkańców i turystów”.

„Rozwój obszarów przyrodniczo cennych” 57 Zjazd PTG, org. Oddział Akademicki PTG, Oddział Białostocki PTG, Białowieża 10-14.09.2008, referat: „Od konfliktów do współpracy – wybrane aspekty przewycięzania konfliktów społecznych w polskich parkach narodowych”.

Międzynarodowa Konferencja Naukowa – X Seminarium Krajobrazowe „Zarządzanie krajobrazem kulturowym i kształtowanie społecznych postaw proekologicznych”, Niepołomice 8-10.05.2008, org. Instytut Architektury Krajobrazu Politechniki Krakowskiej, Komisja Krajobrazu Kulturowego PTG, poster: „Komunikacja społeczna jako sposób przewycięzania konfliktów społecznych w parkach narodowych (wybrane przykłady)”.

Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Edukacja regionalna w teorii i praktyce”, Łódź 26-27.04.2006, org. Pracownia Dydaktyki Geografii Wydziału Nauk Geograficznych Uniwersytetu Łódzkiego, Łódzkie Towarzystwo Naukowe, Komisja Edukacji Geograficznej PTG, referat: „Geograficzna koncepcja edukacji regionalnej”.

Konferencja „15 lat ośrodków edukacyjnych w parkach narodowych”, Izabelin 23-24.03.2006, org. Centrum Edukacji Kampinoskiego Parku Narodowego, referat: „Jak mierzyć skuteczność działań edukacyjnych? Czyli o potrzebie ewaluacji zajęć w ośrodkach edukacyjnych parków narodowych”.

VII Seminarium Krajobrazowe „Granice i ich rola w krajobrazach kulturowych”, Warszawa 21-22.10.2005, org. Komisja Krajobrazu Kulturowego PTG, Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN, poster: „Granice parków narodowych jako źródło konfliktów”.

Konferencja naukowa „Konflikty człowiek – przyroda w obszarach prawnie chronionych w Polsce”, Sosnowiec – Ojców 16-17.06.2005, org. Oddział Katowicki PTG, Ojcowski Park Narodowy, referat: „Edukacyjna funkcja parków narodowych oraz jej rola w zapobieganiu konfliktom”.

Konferencja „Dylematy edukacji regionalnej na Górnym Śląsku, Tychy 26.11.2004, org. Wyższa Szkoła Zarządzania i Nauk Społecznych w Tychach oraz Centrum Edukacji Regionalnej i Obywatelskiej przy UŚ, referat: „Województwo śląskie – wybrane zagadnienia przyrodnicze”.

Ogólnopolska Konferencja „Ogólnopolskie znaczenie dla nauki polskiej i edukacji zespołowych badań na Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej”, Ojców 16-19.06.2004, org. Ojcowski Park Narodowy, Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego, Złoty Potok, poster: „Empiryczny wymiar edukacji przyrodniczej na przykładzie Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej”.

Konferencja metodyczna dla nauczycieli geografii, Katowice 24.03.2004, org. Ogólnopolskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli Geografii, Stowarzyszenie Oświatowców Polskich, referat: „Edukacja regionalna w nauczaniu geografii w gimnazjum i szkole ponadgimnazjalnej”.

IV Seminarium Krajobrazowe „Woda w krajobrazie”, Sosnowiec 10.2003, org. Komisja Krajobrazu Kulturowego PTG, WNoZ UŚ, poster: „Wikliniarstwo w dolinie górnej Wisły – przyczynek do zmiany zagospodarowania doliny”.

„Śląsk Opolski – geograficzne aspekty globalizacji i integracji europejskiej”, 52 Zjazd PTG, Opole 27-30.08.2003, org. Uniwersytet Opolski, Oddział Opolski PTG, referat: „Euroregiony” w programach i podręcznikach geografii do gimnazjów i liceów”.

XI Ogólnopolskie Forum Dyskusyjne Geografów, Sosnowiec 20.03.2003, org. Komisja Edukacji Geograficznej PTG, Oddział Katowicki PTG, referat: „Olimpiada geograficzna i nautologiczna – szansa dla ucznia, wyzwanie dla nauczyciela”.

III Seminarium Krajobrazowe „Problemy ochrony i kształtowania krajobrazu Górnego Śląska na tle doświadczeń z innych regionów Polski i Europy”, Sosnowiec 26-27.09.2002, org. Komisja Krajobrazu Kulturowego PTG, WNoZ UŚ, poster „Wapienniki jako element krajobrazu kulturowego Mikołowa”.

Konferencja naukowa „Granice, obszary przygraniczne, euroregiony”, Cieszyn 17-19.05.2002, org. Katedra Geografii Ekonomicznej WNoZ UŚ, referat: „Euroregiony w programach i podręcznikach geografii na poziomie gimnazjalnym”.

IV International Conference on European Dimension of Teaching Geography in the Middle-, Southeastern- and Eastern European Countries in Transition, Maribor 29-31.03.2001, org. Uniwersytet w Mariborze, Uniwersytet w Lublanie, referat: „The view of neighbouring countries in geography teaching in Poland”.

Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Problematyka edukacji geograficznej w reformowanej szkole podstawowej, gimnazjalnej i licealnej na tle geografii jako nauki”, Kraków 6-7.11.2000, org. Centralny Ośrodek Metodyczny Studiów Nauczycielskich oraz Instytut Geografii Akademii Pedagogicznej im. KEN, referat: „Udział geografów w programie CODN „Nowa szkoła- Uniwersytety”.

„Nauczyciel przyrody – kursy kwalifikacyjne”, Konferencja naukowo-metodyczna, Korbielowice 17-18.06.1999 org. MEN oraz Centrum Podyplomowego Kształcenia Nauczycieli Przedmiotów Przyrodniczych Uniwersytetu Wrocławskiego, referat: „Wnioski z prowadzonych studiów podyplomowych „Przyroda i człowiek” w Uniwersytecie Śląskim”.

II Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Edukacja geograficzna w krajach Europy Środkowej w dobie transformacji”, Sosnowiec 16-17.03. 1999, org. WNoZ UŚ, referat: „Koncepcja programu studiów podyplomowych dla nauczycieli przyrody na WNoZ UŚ”.

Konferencja naukowo-metodyczna „Nauczyciel przyrody”, Nałęczów 11-12.03.1999, org. MEN oraz Pracownia Dydaktyki Chemii UMCS, referat: „Cele i założenia programowe studiów podyplomowych „Przyroda i człowiek” w Uniwersytecie Śląskim”.

Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Miejsce i znaczenie geografii w systemie edukacyjnym”, Kraków 30.11-1.12.1998, org. Centralny Ośrodek Metodyczny Studiów Nauczycielskich WSP im. KEN, referat: Przygotowanie nauczycieli geografii do nauczania przyrody na studiach podyplomowych.

„Geografia w kształtowaniu i ochronie środowiska oraz transformacji gospodarczej regionu górnośląskiego”, 47 Zjazd PTG, Sosnowiec 23-26.09.1998, org. WNoZ UŚ, Oddział Katowicki PTG, referat: „Regionalizm w programach nauczania geografii”.

Międzynarodowa Konferencja „Evropska dimenze v geografickem vzdelavani”, Ostrava 25-26.03.1998, org. Uniwersytet Ostrawski, referat: „Geografia Europy w programach nauczania i projekcie podstaw programowych reformowanej szkoły”.

46 Ogólnopolski Zjazd PTG, Rynia 18-21.09.1997, referat (współautor: J. Górski, K. Kardas, M. Lubelska, M. Pordes-Wasilewska, M. Tracz): „Podstawa programowa edukacji geograficznej (założenia psychologiczne i geograficzne)”.

Warsztaty dla nauczycieli „Edukacja ekologiczna i udostępnianie parków narodowych do zwiedzania”, Ustrzyki Dolne 26-28.06.1997, referat: „Kształtowanie relacji pomiędzy parkami narodowymi a społeczeństwem lokalnym poprzez edukację ekologiczną”.

Seminarium „Integracja europejska w kształceniu nauczycieli i nauczaniu geografii” Uniwersytet Ostrawski, Ostrava 13-14.05.1997, referat: „Edukacja europejska w kształceniu geografów na Wydziale Nauk o Ziemi Uniwersytetu Śląskiego w Sosnowcu”.

V Ogólnopolskie Forum Dyskusyjne Geografów, Sosnowiec. 20.03.1997, referat: „Podstawy programowe edukacji geograficznej dla reformującej się szkoły”.

Seminarium „Śląsk jako region pogranicza językowo-kulturowego w edukacji”, Czeski Cieszyn 11-12.12.1996, referat: „Mała ojczyzna – pojęcie i problematyka w nauczaniu geografii”.

Konferencja naukowa „Różne drogi kształcenia i doksztalcania nauczycieli geografii”, Kraków 23-24.04.1996, org. Instytut Geografii WSP, referat: „Kształcenie i wychowanie regionalne w programie geograficznych studiów nauczycielskich”.

III Ogólnopolskie Forum Dyskusyjne Geografów, Sosnowiec 20.04.1995, referat: „Materiały edukacyjne dla szkół średnich w opinii nauczycieli”.

VI Kongres European Geography Association (EGEA), Voso (Estonia) 9-14.10.1994, referat: „Upper Silesia as an area of the climatic changes caused by anthropopression”.

Seminarium Ekologiczne „Aktualne problemy ekologiczne regionu górnośląskiego”, Sosnowiec 16.12.1993, referat (współautor I. Witala): „Wstępne wyniki badań świadomości ekologicznej i regionalnej wybranych miast województwa katowickiego”.

V Kongres European Geography Association (EGEA), Barcelona 10-15.10.1993, poster „The necessity of environmental education associated with anthropogenic impact on people’s health in Katowice province”.

Konferencja czesko-polska „Zmeny geografickeho prostredi v pohranicnich oblastech ostravskeho a hornosleskeho regionu”, Frydek Mistek 21-22.10.1993, referat (współautor I. Witala): „Świadomość ekologiczna uczniów szkół podstawowych i średnich wybranych miast województwa katowickiego”.

Seminarium Ekologiczne „Aktualne problemy ekologiczne regionu górnośląskiego w edukacji szkolnej dzieci i młodzieży”, Rogoźnik 24-27.09.1992, referat: „Formy i metody edukacji środowiskowej w specyficznych warunkach Górnego Śląska”.

IV Kongres European Geography Association EGEA, Heemskerk k. Amsterdamu 4-8.10.1992, referat: „Forest degradation in the Katowice province as a result of industrial impact”.

Seminarium „Inter-Faculties Study and Impact on Environmental Cross-Curriculum Training of School Teachers and State Administrators”, Murzynowo 4-7.04.1992, org. Krajowe Centrum Edukacji Ekologicznej, referat (współautor M. Augustyniak): „Topics, methods and forms of environmental teaching in the Faculty of Earth Sciences Silesian University”.

Symposium polsko-czeskie „Człowiek i jego środowisko w górnośląsko-ostrawskim regionie przemysłowym”, Sosnowiec 7-8.05.1991, org. WNoZ UŚ, referat: „Próba oceny zmienności struktury zanieczyszczeń w GOP-ie w latach 1980-1987”.

II Kongres European Geography Association (EGEA), Sztirzin k. Pragi 8-13.10.1990, referat (współautor I. Morawiecka): „The anthropogenic transformation in natural environment of the central part of the Katowice province”.

Ukończone kursy doskonalenia zawodowego

„Region w programach przedmiotów przyrodniczych” (13-15.05.1998, org. ośrodek dydaktyczny Roztoczańskiego Parku Narodowego wspólnie z Ośrodkiem Doskonalenia Nauczycieli w Zamościu).

Kurs edukatorski programu „Nowa Szkoła – Uniwersytety” (2000 r., org. Centralny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Warszawie).

Szkolenie dla konstruktorów zadań egzaminacyjnych (2001 r., Centralna Komisja Egzaminacyjna w Warszawie).

Kurs dla kandydatów na egzaminatorów (2003 r., Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Jaworznie), nabycie uprawnień egzaminatora maturalnego z geografii.

Przebieg pracy zawodowej

Miejsce pracy: Uniwersytet Śląski, Wydział Nauk o Ziemi, Katedra Geografii Fizycznej, Zakład Biogeografii i Dydaktyki Geografii,

Zajmowane stanowiska: asystent (1988-1998), adiunkt (1998-2011), starszy wykładowca (od 14.02.2011- nadal).

Prowadzone zajęcia:

- wykłady i ćwiczenia przygotowujące kandydatów do zawodu nauczyciela przyrody w szkole podstawowej oraz geografii w gimnazjum i szkole ponadgimnazjalnej (*Podstawy dydaktyki, Dydaktyka geografii i przyrody, Dydaktyka geografii w gimnazjum, Dydaktyka geografii w szkole ponadgimnazjalnej, Metodyka zajęć terenowych*), w przeszłości także ćwiczenia z *Wybranych treści fizycznogeograficznych regionu górnośląskiego, Proseminarium z geografii fizycznej* oraz ćwiczenia terenowe ogólnogeograficzne i regionalne na studiach zaocznych.

- wykłady, ćwiczenia i warsztaty terenowe na studiach podyplomowych „Przyroda” i „Nauczanie przyrody” w latach 1998-2004: *Dydaktyka przyrody, Zajęcia terenowe w edukacji przyrodniczej, Seminarium*; oraz na „Studiach podyplomowych dla nauczycieli w zakresie ICT, języków obcych oraz drugiego przedmiotu – przyroda oraz geografia” w latach 2007-2008: *Dydaktyka geografii, Metodyka zajęć terenowych*.

Działalność organizacyjna

a/ w Uniwersytecie Śląskim:

- Kierownik studiów podyplomowych z przyrody na WNoZ UŚ. Autor programu studiów podyplomowych dla nauczycieli przyrody w reformowanej szkole podstawowej (koordynator 6. edycji studiów – grantów MEN w latach 1998-2004) oraz 3. odpłatnych edycji studiów podyplomowych „Nauczanie przyrody” (2000-2004);
- Członek Wydziałowej Komisji Egzaminacyjnej (egzaminator z geografii) na kierunku etnologia na Wydziale Pedagogiczno – Artystycznym UŚ w Cieszynie (w latach 1996-2004);
- Członek Rady Wydziału z ramienia młodszych pracowników naukowo-dydaktycznych (w kadencji 1999-2002) i od 2008 nadal; członek zespołu ds. oceny dorobku naukowego Katedr w kadencji 1999-2002;
- Członek podzespołu ds. KRK na WNoZ UŚ (program bloku pedagogicznego);
- Koordynator współpracy – z ramienia WNoZ UŚ – z Liceami UŚ (zespół prof. E. Jaskółowej – pełnomocnika Rektora UŚ ds. szkół ponadgimnazjalnych);
- Członek zespołu ds. projektu programu „Promocja nauki w mediach”.

b/ w kraju i regionie:

- Członek Zespołu DONAPP (DOskonalenie NAuczycieli Przedmiotów Przyrodniczych) przy Departamencie Kształcenia i Doskonalenia Nauczycieli MEN (2000-2004) i CODN w Warszawie (2004-2008);
- Członek Rady ds. Edukacji Regionalnej przy Kuratorium Oświaty w Katowicach powołany decyzją Kuratora Oświaty z dnia 15 lipca 1998 r. (do czasu jej rozwiązania w 2003 roku);
- Członek rady redakcyjnej kwartalnika „Edukacja przyrodnicza w szkole podstawowej” (od jego założenia w 2000 r.) wydawanego przez Centrum Edukacji Nauczycielskiej Uniwersytetu Wrocławskiego ze środków MEN (redaktor naukowy tomu 3-4/ 2005).

- Członek Komitetu Okręgowego Olimpiady Geograficznej w Katowicach (od 1995 r.), przewodniczący Komitetu Okręgowego (od 2003 r.), od marca 2010 r. członek Komitetu Głównego Olimpiady Geograficznej, organizator zawodów okręgowych Olimpiady Geograficznej – 5. edycji na WNoZ UŚ w Sosnowcu, juror zawodów okręgowych od 1995 r.);
- Członek komitetu organizacyjnego Olimpiady Wiedzy o Górnym Śląsku (od 2010 r., dwie edycje) dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych oraz juror zawodów finałowych;
- W ramach PTG: współorganizator ośmiu edycji wojewódzkiego konkursu wiedzy o regionie dla uczniów gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych województwa śląskiego (w latach 2002-2009) oraz koordynator comiesięcznych spotkań nauczycieli przyrody i geografii na WNoZ UŚ w Sosnowcu – z cyklu „Wymiana doświadczeń nauczycieli” oraz warsztatów dydaktycznych dla nauczycieli na Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej;
- W ramach współpracy z MEN: opiniowanie projektów ministerialnych podstaw programowych przyrody i geografii (1998, 2008).

c/ organizacja ogólnopolskich i międzynarodowych konferencji:

- Członek Komitetu Organizacyjnego 47 Ogólnopolskiego Zjazdu PTG pt. „Geografia w kształtowaniu i ochronie środowiska oraz transformacji gospodarczej regionu górnośląskiego” w Sosnowcu (23-26.09.1998)
- Organizator dorocznych (organizowanych od 1993 r.) ogólnopolskich konferencji dla nauczycieli, autorów i wydawców podręczników szkolnych pt. Sosnowieckie Forum Nauczycieli Przyrody i Geografii (20. edycji);
- Członek rad programowych kolejnych 14. edycji Ogólnopolskiego Forum Nauczycieli Przedmiotów Przyrodniczych oraz animator towarzyszących im działań MEN, CODN i szkół wyższych na rzecz rozwoju edukacji przyrodniczej, współautor pierwszego w Polsce skryptu z dydaktyki przyrody pt. „Nauczanie przyrody – wybrane zagadnienia”;
- Członek komitetów organizacyjnych dorocznych konferencji Komisji Edukacji Geograficznej PTG (Kraków, 2010, Toruń, 2011, Gdańsk, 2012). Publikacje w monograficznych Pracach Komisji Edukacji Geograficznej PTG: „Studia geograficzne w Polsce po wprowadzeniu Deklaracji Bolońskiej” (wspólnie z M. Tracz, 2011, Prace KEG nr 1, s. 139-153) oraz „Diagnoza motywów wyboru studiów geograficznych w Polsce – ujęcie regionalne” (wspólnie z M. Tracz i B. Hibszer, 2012, Prace KEG nr 2, s. 75-97).
- Koordynator z ramienia Uniwersytetu Śląskiego VI Ogólnopolskiego Forum Nauczycieli Przedmiotów Przyrodniczych – konferencji organizowanej we współpracy z MEN oraz Centralnym Ośrodkiem Doskonalenia Nauczycieli - 17-18.09.2005;

- Członek Komitetu Naukowego Międzynarodowej Konferencji Naukowej (X Seminarium Krajobrazowe KKK PTG) pt. „Zarządzanie krajobrazem kulturowym i kształtowanie społecznych postaw proekologicznych” org. Komisja Krajobrazu Kulturowego (KKK) Polskiego Towarzystwa Geograficznego i Instytut Architektury Krajobrazu Politechniki Krakowskiej, Niepołomice, 8-10.05.2008;
- Członek Komitetu Organizacyjnego Międzynarodowej Konferencji „Methodology of landscape research” org. KKK PTG, Krynica 2008.

Nagrody

- Nagroda Zespołowa II stopnia JM Rektora UŚ za osiągnięcia w pracy dydaktycznej w roku 1998/99 (1 października 1999).
- Srebrna Odznaka „Zasłużony dla Uniwersytetu Śląskiego” 252/99 przyznana decyzją JM Rektora UŚ (25 maja 1999).
- Srebrny Krzyż Zasługi (Nr 300-2000-22 postanowieniem Prezydenta RP z dnia 14 grudnia 2000).
- Złota Odznaka Polskiego Towarzystwa Geograficznego (Nr 749 nadana przez Zarząd Główny PTG uchwałą z dnia 23 czerwca 2004).
- Nagroda zespołowa JM Rektora UŚ za zorganizowanie VI Ogólnopolskiego Forum Nauczycieli Przedmiotów Przyrodniczych (1 października 2005).
- Nagroda Indywidualna III stopnia JM Rektora UŚ za działalność naukowo-badawczą (1 października 2005).
- Medal Komisji Edukacji Narodowej (1 października 2006).